СХВАЛЕНО :
засідання
педагогічної ради
Носівської гімназії №3
31.08.2026 №1

ЗАТВЕРДЖЕНО: Протокол
наказ Носівської гімназії №3
31.08.2026 № 81

ПОЛОЖЕННЯ
про академічну доброчесність та використання штучного інтелекту у Носівській гімназії №3 Носівської міської ради Чернігівської області

ПОЛОЖЕННЯ
про академічну доброчесність та використання штучного інтелекту у Носівській гімназії №3 Носівської міської ради Чернігівської області

Академічна доброчесність є фундаментальною цінністю сучасної освіти, що забезпечує довіру до результатів навчання, формує відповідальне ставлення до знань, сприяє розвитку особистості та утверджує високі моральні стандарти освітньої діяльності.

Умови цифровізації освіти, активне впровадження інформаційно-комунікаційних технологій та поява інструментів штучного інтелекту (далі — ШІ) відкривають нові можливості для навчання, викладання й управління освітнім процесом. Водночас ці процеси потребують чіткого нормативного регулювання з метою запобігання порушенням академічної доброчесності, маніпуляціям результатами навчання та підміні самостійної інтелектуальної діяльності.

Це Положення визначає єдині підходи до забезпечення академічної доброчесності та врегульовує використання інструментів штучного інтелекту в освітньому процесі Носівської гімназії №3.

І. Загальні положення

1.1. Положення про академічну доброчесність та використання штучного інтелекту (далі — Положення) є внутрішнім нормативним актом Носівської гімназії №3.

1.2. Метою Положення є:

- утвердження принципів академічної доброчесності;
- забезпечення якості освіти та довіри до результатів навчання;
- формування культури самостійної, відповідальної та етичної освітньої діяльності;
- врегулювання умов і меж використання штучного інтелекту в освітньому процесі.

1.3. Завданнями Положення є:

- попередження порушень академічної доброчесності;
- визначення прав та обов’язків учасників освітнього процесу;
- встановлення відповідальності за порушення академічної доброчесності, у тому числі з використанням ШІ;
- формування навичок критичного та усвідомленого використання цифрових технологій.

1.4. Дія Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу: здобувачів освіти, педагогічних працівників, адміністрацію, інших осіб, залучених до освітньої діяльності.
1.5. Положення є складовою внутрішньої системи забезпечення якості освіти Носівської гімназії №3.
1.6. Норми Положення застосовуються під час навчальної, виховної, методичної, науково методичної та управлінської діяльності.
1.7. Дотримання академічної доброчесності є обов'язковою умовою організації та реалізації освітнього процесу. Педагогічні працівники та здобувачі освіти, усвідомлюючи свою відповідальність за неналежне виконання функціональних обов'язків, формування сприятливого академічного середовища для забезпечення дієвої організації освітнього процесу, розвитку інтелектуального, особистісного потенціалу, підвищення престижу закладу, зобов'язуються виконувати норми даного Положення.
1.8. Контроль за дотриманням цього Положення здійснюється адміністрацією Носівської гімназії №3

II. Нормативно-правова база

2.1. Положення розроблено відповідно до: Конституції України; Конвенції ООН про права дитини; Закону України «Про освіту»; Закону України «Про повну загальну середню освіту»; Закону України «Про академічну доброчесність» та інших нормативно-правових актів у сфері освіти; Статуту Носівської гімназії №3
2.2. У разі внесення змін до законодавства України норми цього Положення застосовуються в частині, що не суперечить чинному законодавству.
2.3. Положення узгоджується з іншими внутрішніми Носівської гімназії №3, що регулюють освітній процес.

III. Основні терміни та поняття

Академічна доброчесність — сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та оцінювання.
Плагіат — оприлюднення (частково або повністю) результатів чужої праці як власних без належного посилання на джерело.
Самоплагіат — повторне використання власних раніше виконаних робіт без відповідного зазначення.
Фабрикація — вигадування даних, результатів або фактів.

Фальсифікація — свідома зміна або викривлення наявних даних чи результатів.
Списування — виконання завдань із використанням заборонених джерел або технічних засобів.
Обман — надання неправдивої інформації щодо власної освітньої діяльності.
Штучний інтелект (ШІ) — програмні та цифрові системи, здатні автоматизовано аналізувати інформацію, генерувати тексти, зображення, програмний код або інший контент. Генеративний штучний інтелект — різновид ШІ, що створює новий контент на основі запитів користувача.
Недоброчесне використання ШІ — використання інструментів ШІ з метою підміни самостійної навчальної діяльності, обману або маніпуляції результатами оцінювання. Допоміжне використання ШІ — використання ШІ як інструменту підтримки навчання (пояснення, аналіз, приклади) без підміни авторства.
Хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального чи нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.
Зловживання впливом - пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди особі, яка пропонує чи обіцяє (погоджується) за таку вигоду або за надання такої вигоди третій особі вплинути на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави.
Необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

IV. Принципи академічної доброчесності

Академічна доброчесність ґрунтується на принципах:
- чесності;
- довіри;
- справедливості;
- відповідальності;
- самостійності;
- прозорості;
- поваги до авторського права;
- педагогічної доцільності;
- безпеки та етичності використання цифрових технологій.

V. Права та обов'язки учасників освітнього процесу

5.1. Права здобувачів освіти

5.1.1. Здобувачі освіти мають право на якісну освіту, що ґрунтується на принципах академічної доброчесності, рівності умов навчання та справедливого оцінювання.

5.1.2. Здобувачі освіти мають право на об'єктивне, неупереджене та прозоре оцінювання результатів навчання відповідно до затверджених критеріїв.

5.1.3. Здобувачі освіти мають право бути поінформованими про правила академічної доброчесності, види порушень та можливі наслідки їх недотримання.

5.1.4. Здобувачі освіти мають право отримувати роз'яснення щодо допустимих форм використання інформаційно-комунікаційних технологій та інструментів штучного інтелекту в освітньому процесі.

5.1.5. Здобувачі освіти мають право використовувати інструменти штучного інтелекту з навчальною та пізнавальною метою в межах, визначених педагогічними працівниками та цим Положенням.

5.1.6. Здобувачі освіти мають право на захист своєї честі, гідності та репутації у разі безпідставного звинувачення в порушенні академічної доброчесності.

5.1.7. Здобувачі освіти мають право на надання письмових або усних пояснень у разі розгляду питання щодо можливого порушення ними норм академічної доброчесності.

5.2. Обов'язки здобувачів освіти

5.2.1. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності під час усіх видів навчальної діяльності.

5.2.2. Здобувачі освіти зобов'язані виконувати навчальні завдання самостійно, демонструючи власний рівень знань, умінь та навичок.

5.2.3. Забороняється використання результатів діяльності інших осіб або інструментів штучного інтелекту як власних без належного зазначення джерела або факту використання.

5.2.4. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися встановлених педагогічними працівниками правил використання ШІ під час виконання навчальних, проєктних та творчих робіт.

5.2.5. Під час контрольних, самостійних, підсумкових робіт, державної підсумкової атестації та інших форм оцінювання використання ШІ забороняється, якщо інше прямо не передбачено вчителем.

5.2.6. Здобувачі освіти зобов'язані повідомляти про факт використання інструментів ШІ у виконаних роботах у формі, визначеній педагогічним працівником.

5.2.7. Здобувачі освіти несуть персональну відповідальність за достовірність, повноту та доброчесність поданих результатів навчальної діяльності.

5.3. Права та обов'язки педагогічних працівників

5.3.1. Педагогічні працівники мають право на академічну свободу в межах чинного законодавства та цього Положення.

5.3.2. Педагогічні працівники мають право визначати форми, методи та засоби навчання, зокрема допустимі межі використання інструментів штучного інтелекту.

5.3.3. Педагогічні працівники зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності у власній професійній діяльності та бути прикладом доброчесної поведінки.

5.3.4. Педагогічні працівники зобов'язані інформувати здобувачів освіти про правила академічної доброчесності та наслідки їх порушення.

5.3.5. Педагогічні працівники здійснюють контроль за дотриманням здобувачами освіти норм цього Положення.

5.3.6. Забороняється використання педагогічними працівниками інструментів ШІ для фальсифікації результатів навчання, підміни педагогічної діяльності або маніпуляції оцінюванням.

5.4. Повноваження адміністрації

5.4.1. Адміністрація забезпечує впровадження та дотримання цього Положення.

5.4.2. Адміністрація організовує профілактичну, інформаційну та роз'яснювальну роботу з питань академічної доброчесності.

5.4.3. Адміністрація координує діяльність щодо розгляду випадків порушення академічної доброчесності.

5.4.4. Адміністрація створює умови для підвищення цифрової грамотності педагогічних працівників і здобувачів освіти.

VI. Порушення академічної доброчесності

6.1. До порушень академічної доброчесності належать:
плагіат; самоплагіат; фабрикація; фальсифікація; списування; обман; недоброчесне використання штучного інтелекту; приховування факту використання ШІ; сприяння іншим особам у порушенні доброчесності.

6.2. Порушення академічної доброчесності характеризується однією чи кількома з таких ознак:

6.2.1. обман – свідоме (умисне) надання чи оприлюднення будь-якої неправдивої інформації про себе (інших осіб) чи про результати своєї (інших осіб) академічної діяльності;

6.2.2. несправедливість, що виявляється у вчиненні однієї чи кількох таких дій:

порушення принципу рівності, зокрема шляхом упередженого та/або дискримінаційного ставлення до іншого учасника освітнього процесу, вченого;упереджене оцінювання результатів академічної діяльності;застосування виду академічної відповідальності, що не відповідає змісту та рівню (значущості) вчиненого порушення академічної доброчесності;надання або отримання незаслуженої переваги;

6.2.3. бездіяльність, неприйняття (несвоєчасне прийняття) рішень, невиконання (несвоєчасне виконання), свідоме порушення своїх обов'язків, визначених законодавством, внутрішніми актами;

6.2.4. привласнення результатів інтелектуальної діяльності іншої особи (інших осіб).

6.2.5. Встановлення факту порушення академічної доброчесності є виключним повноваженням уповноваженого органу – Комісії з питань академічної доброчесності або уповноваженої особи.

6.2.6. Заходами реагування на порушення академічної доброчесності є:виховні заходи;

притягнення до академічної та/або дисциплінарної відповідальності;реагування на порушення академічної доброчесності при проведенні конкурсів;інституційні заходи реагування.

6.2.7. За дії (бездіяльність), які визначені Законом України «Про академічну доброчесність» як порушення академічної доброчесності, особа може бути притягнута також до інших видів відповідальності на підставах та в порядку, визначених законом.

Відсутність судового рішення або рішення іншого уповноваженого органу щодо притягнення особи до іншого виду відповідальності не є перешкодою для розгляду питання щодо порушення особою академічної доброчесності відповідно до цього Закону та притягнення винної особи до академічної відповідальності.

VII. Використання штучного інтелекту в освітньому процесі

7.1. Загальні положення щодо використання ШІ

7.1.1. Штучний інтелект у Носівської гімназії №3 розглядається як допоміжний інструмент освітньої діяльності, а не як заміна самостійної інтелектуальної праці.

7.1.2. Використання ШІ допускається виключно за умови дотримання принципів академічної доброчесності.

7.1.3. Остаточну відповідальність за зміст виконаної роботи несе особа, яка її подає, незалежно від використаних цифрових інструментів.

7.2. Допустимі форми використання ШІ

Допускається використання ШІ з метою:

- пояснення складних понять та термінів;
- пошуку прикладів, ідей, альтернативних підходів;
- мовної та стилістичної корекції власних текстів;
- підготовки планів, чернеток, структур робіт;
- розвитку критичного мислення через аналіз отриманої інформації.

7.3. Заборонені форми використання ШІ

Забороняється:

- подавати результати, повністю згенеровані ШІ, як власні;
- використовувати ШІ під час контрольних та підсумкових робіт без дозволу;
- використовувати ШІ для створення фальсифікованих або вигаданих результатів;
- приховувати факт використання ШІ;
- застосовувати ШІ з метою маніпуляції результатами оцінювання.

7.4. Використання ШІ під час оцінювання

7.4.1. Використання ШІ під час контрольних заходів допускається лише за умови прямого дозволу педагогічного працівника.

7.4.2. У разі сумнівів щодо самостійності виконання роботи педагог має право ініціювати додаткову перевірку знань здобувача освіти.

VIII. Відповідальність за порушення академічної доброчесності та правил використання ШІ

8.1. Види та форми відповідальності за порушення академічної доброчесності та правил використання штучного інтелекту визначаються чинним законодавством України та внутрішніми нормативними документами Носівської гімназії №3.

Порушення, пов’язане з використанням ШІ	Суб’єкт порушення	Обставини та умови порушення	Наслідки і форма відповідальності	Посадова особа, що приймає рішення
Подання роботи, повністю згенерованої ШІ, як власної	Здобувач освіти	Навчальні, творчі, проєктні роботи без зазначення	Повторне виконання роботи або не зарахування результату	Учитель-предметник

		використання ШІ		
Використання ШІ під час контрольних / самостійних робіт без дозволу	Здобувач освіти	Контрольні, самостійні, підсумкові роботи	Анулювання роботи, повторне оцінювання	Учитель, адміністрація
Приховування або спотворення факту використання ШІ	Здобувач освіти	Проєктні, дослідницькі, письмові роботи	Зниження оцінки або повторне виконання	Учитель-предметник
Використання ШІ для фальсифікації або маніпуляції результатами	Педагогічний працівник	Оцінювання, звітність, методичні матеріали	Розгляд на педраді, врахування при атестації	Адміністрація, атестаційна комісія

8.2. Академічна відповідальність є заходом забезпечення академічної доброчесності, що полягає у застосуванні до особи, яка вчинила порушення академічної доброчесності, санкцій, визначених Законом України «Про академічну доброчесність», спеціальними законами у сфері освіти і науки.

8.3. Особа притягається до академічної відповідальності виключно у разі встановлення факту вчинення нею порушення академічної доброчесності.

8.4. До академічної відповідальності може бути притягнута особа, яка на час вчинення нею порушення академічної доброчесності досягла 14-річного віку.

8.5. До особи, яка порушила академічну доброчесність, може бути застосовано одну або декілька санкцій. Санкції за порушення академічної доброчесності, що застосовуються до педагогічного працівника закладу освіти:

8.6. Заборона претендувати на присвоєння педагогічного звання на строк від одного до трьох років.

8.7. Позбавлення права бути керівником та/або відповідальним виконавцем наукових досліджень та/або наукових проєктів на строк від одного до трьох років.
8.8. Відмова у встановленні кваліфікаційної категорії, присвоєнні педагогічного звання.
8.9. Позбавлення педагогічного звання.
8.10.Позбавлення раніше встановленої кваліфікаційної категорії.
8.11. Позбавлення права брати участь у конкурсах щодо отримання грантів, участі у програмах академічної мобільності на строк від одного до трьох років.
8.12. Позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.
8.13.Позбавлення нагород, відзнак, почесних звань, присуджених (присвоєних) закладом освіти.
8.14. Заходи у межах притягнення до дисциплінарної відповідальності:догана; звільнення із закладу освіти.
8.15. Педагогічний працівник, якого притягнуто до академічної відповідальності, протягом одного року з дня набрання чинності рішенням уповноваженого органу про встановлення факту порушення ним академічної доброчесності не може подавати документи на присвоєння йому педагогічного (вченого) звання.
8.16. Санкції за порушення академічної доброчесності, що застосовуються до здобувачів освіти : виховні заходи реагування: відвідування тематичних занять (урок, лекція, курс, тренінг тощо) з академічної доброчесності та/або академічного письма; усне
попередження про необхідність дотримання академічної доброчесності та можливе притягнення до академічної відповідальності; письмове попередження про необхідність дотримання академічної доброчесності та можливе притягнення до академічної відповідальності повторне виконання завдання; Заходи в межах притягнення до академічної відповідальності: повторне проходження (виконання) відповідного освітнього компонента освітньої програми; повторне проходження оцінювання (включаючи підсумкове оцінювання або атестацію); позбавлення права брати участь у конкурсах щодо отримання стипендій, грантів, участі у програмах академічної мобільності на строк від одного до трьох років.
8.17. Санкції за порушення академічної доброчесності, що застосовуються до учасників конкурсів: припинення участі у конкурсі; скасування рішення про результати конкурсу (в частині, що стосується особи, яка вчинила порушення академічної доброчесності).

8.18. Особа, яка бере участь у проведенні вступного випробування, конкурсу, зокрема є членом приймальної комісії, організаційного комітету, конкурсної комісії, журі тощо, та вчинила порушення академічної доброчесності, виводиться зі складу відповідного органу та відсторонюється від участі у проведенні такого вступного випробування, конкурсу.

IX. Порядок розгляду випадків порушення академічної доброчесності

9.1. Факт можливого порушення академічної доброчесності фіксується педагогічним працівником або адміністрацією Носівської гімназії №3.
9.2. Особа, щодо якої розглядається питання порушення, має право бути поінформованою та надати пояснення.
9.3. У Носівської гімназії №3 створюється комісія з питань академічної та цифрової (ШІ) доброчесності.
9.4. Рішення приймається колегіально з урахуванням обставин та ступеня порушення.
9.5. Рішення оформлюється протоколом та доводиться до відома зацікавлених сторін.

X. Комісія з питань академічної та цифрової (ШІ) доброчесності

З метою забезпечення дотримання принципів академічної доброчесності, запобігання порушенням та розгляду випадків недоброчесної поведінки у Носівської гімназії №3 створюється Комісія з питань академічної та цифрової доброчесності (ШІ) (далі — Комісія).
Комісія є діючим колегіальним органом, що здійснює свою діяльність відповідно до цього Положення, Статуту гімназії та чинного законодавства України. У своїй діяльності Комісія керується принципами законності, об’єктивності, неупередженості, конфіденційності та дотримання прав усіх учасників освітнього процесу.

10.1. Склад Комісії

Склад Комісії затверджується наказом директора Носівської гімназії №3.
10.2. До складу Комісії можуть входити:
- Директор/заступник директора з навчально-виховної роботи (голова Комісії);
- педагогічні працівники ;
- практичний психолог або соціальний педагог (за потреби);
- секретар Комісії;
- інші особи за рішенням директора .

10.3. Кількісний склад Комісії визначається з урахуванням забезпечення колегіальності та об’єктивності прийняття рішень.

10.4. Повноваження Комісії

Комісія має право:

- Розглядати випадки можливого порушення академічної доброчесності, у тому числі з використанням інструментів штучного інтелекту.
- Аналізувати матеріали, подані для розгляду, зокрема навчальні роботи, пояснення учасників освітнього процесу, цифрові матеріали.
- Запрошувати на засідання Комісії учасників освітнього процесу, щодо яких розглядається питання, а також інших осіб для надання пояснень.
- Приймати рішення щодо наявності або відсутності порушення академічної доброчесності.
- Надавати рекомендації адміністрації щодо застосування заходів відповідальності.
- Ініціювати профілактичні та роз'яснювальні заходи з питань академічної доброчесності та використання ШІ.

10.5. Організація роботи Комісії

- Засідання Комісії проводяться у разі необхідності.
- Засідання Комісії є правомірними, якщо на ньому присутні не менше двох третин її складу.
- Рішення Комісії приймається відкритим голосуванням простою більшістю голосів присутніх членів Комісії.
- У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос голови Комісії.
- Рішення Комісії оформлюється протоколом, який підписується головою та секретарем Комісії.

10.6. Права осіб, щодо яких здійснюється розгляд

Особа, щодо якої розглядається питання порушення академічної доброчесності, має право:

- бути поінформованою про предмет розгляду;
- надавати усні та письмові пояснення;
- бути присутньою на засіданні Комісії (крім випадків, передбачених законодавством);
- оскаржувати рішення Комісії у встановленому порядку.

10.7. Конфіденційність та етичні норми

- Інформація, отримана Комісією під час розгляду питань, є конфіденційною та не підлягає розголошенню, за винятком випадків, передбачених законодавством.
- Члени Комісії зобов'язані дотримуватися етичних норм, уникати конфлікту інтересів та забезпечувати неупереджений розгляд кожного випадку.

XI. Профілактика порушень академічної доброчесності

11.1.При прийомі на роботу працівник знайомиться із даним Положенням під підпис після ознайомлення із правилами внутрішнього розпорядку закладу.
11.2. Положення доводиться до всіх учасників освітнього процесу, а також оприлюднюється на сайті закладу.
11.3. У Носівської гімназії №3 здійснюється системна профілактична робота, спрямована на формування культури доброчесності.
11.4. Проводяться тематичні заходи, тренінги, бесіди, інформаційні кампанії.
11.5. Педагогічні працівники проходять методичну підготовку щодо використання ШІ. Педагогічні працівники, в процесі своєї освітньої діяльності, дотримуються етики та академічної доброчесності, умов даного Положення, проводять роз'яснювальну роботу із здобувачами освіти щодо норм етичної поведінки та неприпустимості порушення академічної доброчесності (плагіат, порушення правил оформлення цитування, посилання на джерела інформації, списування тощо).
11.6. Профілактична робота є постійною складовою освітнього процесу.

XII. Прикінцеві положення

Положення набирає чинності з моменту його схвалення педагогічною радою та затвердження наказом директора. Зміни та доповнення до Положення вносяться у встановленому порядку.
Незнання вимог цього Положення не звільняє від відповідальності.